

מלחמת קוריאה

— מה לקחה?

אין עוד כמקצוע הצבאי, אשר רוב רובו — לימוד והתאמנות, ורק מינוטו המוחלט — קיום המקצוע גופו, נמבחן לאשר נלמד. עלינו המלחמה הינה הגדול שבבתי הספר הצבאיים, אם גם הקצר שבהם מבחינת הזמן. בהפסקות הארוכות (למזלה של האנושות) שבין מלחמות רבות מקבלות ה"מלחמות הלא גדולות" חשיבות מיוחדת כמקור התנסות ובחינה לתורות, לאורחי פעולה, לארגון ולחיימוש — לא רק של הצבאות הנלחמים, אלא אף של כל אלה הזומדים דרך נסיונם של אלה. צירוף המאמדים על הנושא, השנוי במקצת במחלוקת, של "לקח קוריאה", בא לספק לאנשי צה"ל, כמידת היכולת של כתב־עית, את ההזדמנות לעמוד — נוסף למה שכבר נתפרסם מעל דפי "מערכות", וביתר ריכוז ושלימות — על נסיון זה אשר נרכש ע"י אחרים במחיר יקר של דם, סבל וממון. ואילו לנו, ניתן לסגלו לעצמנו, במידה כלשהי, במחיר מאמץ־שכלי — של התבוננות ובחינת דברים לעמקם, של ערנות והתאמה־גישה של הלקח.

צירוף מאמדים זה רק פותח בלימוד לקחן של שנות המלחמה בחצי האי שבמזרח אסיה. והדבר עוד יתבע המשך: פירוט והכללה גם יחד. הדולה שבשלושת המאמרים הנו זה של הקומנדנט מישלה. אנשי חילות ומקצועות מיוחדים (בין השאל שריינים, תותחנים) ניתן להם ללמוד ממאמר זה לקח יותר מאשר מן המאמרים האחרים. מאמרו של קול־לויס פון מוראלט, מעלה מקצת מן הפולמוס אשר מסביב להערכות לקח מסוימות, הוא מאפשר את ההצצה אל העבריים השונים של מתרטי הפולמוס. רשימתו התמציתית של צ' וילמוט מתקשרת בחלקה לסקירה המאלפת של מיוֹר ר.ס.ג. תומס ("מערכות", חוב' ע"ו). המערכת תשמח אם יציינו קוראים בחינות מסוימות בסוגיית קוריאה, אשר רצוי להם שתועלינה ותובהרנה מעל דפי "מערכות".

להלן רשימת המאמרים והסקירות, שנתפרסמו ב"מערכות" מאז 1950 והמטפלים במלחמת קוריאה:

(1) מטוס מפלטי בתפקידי "אוידיית־סער" (לנוכח לקח קוריאה). חוב' ס"ח, עמ' 64. 2) א. ההדביק נשק ב"ט את יכולת השריון? ב. האם גיסות ממונעים־ממוכנים הפסידו מיכולתם למול חייר? חוב' ס"ח, עמ' 66-67.

(3) פרקי לקח זירת קוריאה. חוב' ע"ב־ע"ג, עמ' 127. 4) ק. רווירון — ממערכות ורדן וסדן אל מבצעי קוריאה. חוב' ע"ד, עמ' 24. 5) פרקי לקח מנירת קוריאה. חוב' ע"ד, עמ' 96. 6) לקח בריטי מקוריאה. חוב' ע"ד, עמ' 99. 7) "סיבר" מול "מיג". חוב' ע"ו, עמ' 90. 8) "זוטות". חוב' ע"ו, עמ' 91. 9) בעיית־צבא בראי קוריאה. חוב' ע"ו, עמ' 92. 10) הכוחות הסיניים הנלחמים בקוריאה. חוב' ע"ו, עמ' 58.

קומנדום מישלה

ממסקנות מסע קוריאה

שטחה של קוריאה והשפעתו

את רוב שטחה של קוריאה מהוות שרשרות של הרים גמוכים יחסית (1000 עד 1300 מ') אך תל־ים למים מאוד. המדרונות כה זקופים, עד כי בדרך כלל אי אפשר לגוע לאורך צלעו של רכס. קו־הרכס בולטים עד מאוד ומהווים רשת אמיתית של נתיבים לתנועה: כי לרוב, "מסומן" קו הרכס ע"י שביד ברוחב של מטר בקירוב, בו שתי שורות עורפיות של אנשים יעברה במקצת קושי, זו ליד זו. הסינים ניצלו לאספקתם את שבילי־קו־הרכס האלה ניצול מכסימלי; ואילו בנות הברית נצטרכו להרחיבם במקומות רבים כדי אפשרות תנועתו של רכב ממונע, בעיקר מכוניות G.M.C., — ברכס טאו־סאן, בספ־

סמבר 1951. העמקים, לעומת זאת, הנם סגורים מאוד. דרכם עוברים נחל ונתיבי־פרדות גרוע. כאחד, נתיב הפרדות בעברו מדי פעם ממדרון אחד של העמק למשנהו, חוצה את הנחל במקומות רבים. מכאן, שהדרכים שנסללו ע"י האמריקאים על גבי "סימוני" שבילים אלה כוללות גשרים רבים, העלולים להיות מוצפים ונגרפים בקלות אף ע"י הנחלים הקטנטנים העולים על גדותיהם בעונת הגשמים (אבגוסט—ספטמבר) שבשם את כל קשרי התנועה.

"אנשי הרכסים" ו"אנשי העמקים"

"האוכלוסיה הצבאית" של בעלות הברית בקר ריאה נחלקת, בהתאם לטיבה הטופוגרפי החמור הזה

חניות ומצבורים שבעמק — ומטע אל עמדות הרכס שבאופק.

רגימנטים־רגליים, ופלוגות מרגמות כבדות של הרגימנטים ופלוגות־הטנקים שלהם, תחנות־מיון לפינוי פצועים, „פלוגות־השירות” של הרגימנטים; גדודי הארטילריה־הדיביזיונית, גדודי הארטילריה־הנ”מ האבטומטית, על רכבם המנועי, גדודי הטנקים־הדיביזיוניים, עיקר יחידות ההנדסה והשירותים הדיביזיוניים, מוצבי פיקוד של דיביזיות, עם חלקות־הנחיתה שלהן, למטוסי קשר ותצפית וכיו”ב.
בעיית התובלה

על הרכסים מצויים משטחים המאפשרים נחיתה להליקופטרים. דבר זה מאפשר לגנרלים (של דיביזיה, של קורפוס ואף של ארמיה) להופיע בכל

„ראשי־חץ” של יחידת סבלים דרום קוריאנית נע בבקעה לקראת המעפל לרכסים

של הארץ, חלוקה די בולטת ל„אנשי־הרכסים” ול„אנשי־העמקים”. לשני סוגי „אוכלוסיה” אלה תנאי קיום, תכונות־אופי, אופן־מחשבה ודרכי־הגבה שונים בתכלית.

ברכסים מוצאים את הפלוגות הרובאיות בשלמותן, על נשק הפרט שלהן: הרימונים, המקלעים־הקלים, הבזוקות, המק”בים (מקוררי־האוויר), המרגמות בנות 60 מ”מ, והקנים־ללא־רתע בני 57 מ”מ אשר להן מוצאים שם את הפלוגות המסייעות הגדודיות על המק”בים 30. אינץ’ מקוררי־המים ומקוררי־האוויר, המקלעים הכבדים 50. אינץ’, המרגמות בנות 81 מ”מ והקנים־ללא־רתע בני 75 מ”מ אשר להן כן מוצאים שם את מוצבי־התצפית ומוצבי־הפיקוד הקידמיים הגדודיים. עם פלוגות הרובאים מצויים צופי־הארטילריה וצופי פלוגות־המרגמות־הכבדות של הרגימנטים־הרגליים המסופתים אליהן. ולבסוף מוצאים על הרכסים לעתים קרובות מחלקות ה„חלר צים” * של גדוד הרגלים, יחידות משנה של הנדסה העובדות בשכלול העמדות, וכן תחנות עזרה ראשונה של הגדודים.

ואילו בעמקים מוצאים מוצבי־פיקוד עורפיים של הגדודים ודרגי התובלה שלהם, מוצבי־פיקוד של

* „פינורים” — „חיילי ההנדסה” של גדוד הרגלים.

זמן כדי לבקר את הגדודים שבקורהחיות. ההליקופטרים מופיעים גם בעיתות-חירום, לפינוי הפצועים קשה שאי אפשר לפנותם בדרך אחרת. פרט למסיבות מיוחדות אלה, הדרך היחידה להגיע לרכסים הנה מסע מייגע ברגל, הנמשך מספר שעות. האנשים היוצאים אל הכנס נושאים את ציודם ונשקם האישי, או את חלקם במשא כלי-הזינוי הקיבוצי. תחמושתם עם מונוך שדה ליום אחד, כלי-התחפרות האישי, שמיכה וריעת אוהל-שדה. הצנחת האספקה — והטלתה ללא מצנח — נעשית במסיבות-חירום מיוחדות. ואילו כרגיל מובאה האספקה על ידי חבורות סבלים קוריאניים, המאורגנים ביחידות קבועות, ועל-ידי אנשי יחידות הרכסים עצמם.

עדיפות מוחלטת ניתנת לתחמושת, שהיא דאגתם הראשונה של הפיקוד ושל אנשי הרכסים, ולאחריה — למזון המשומר, למים (אותם יש להביא ב„גריקנים“), לאלונקות ויקות, לסוללות-מלאי למכשירי-קשר, לקני-חילוף למקלעים, למוקשים, ל„מלכודות-תאורה“, לתיל וכלונסאות-משען בשבילו וכיו"ב. לעולם אין לך די סבלים בשביל להביא את כל אשר היית רוצה כי יהא עמך בשבתך על גבי הרכס.

הן ארגונה של עמדת הגנתית והן הכנתה של התקפה תלויים ומותנים לחלוטין במספר הסבלים המצויים ובפרק הזמן הנחוץ בשביל להשלים את המספר הדרוש של מסעים מן הכא אל התם ומן התם אל הכא.

ב־5 במרס 1951, לאחר לכידת הגבעה 1037 על-ידי כוחות-האום, נאץ הגדוד הצרפתי, משהוחלף עם כיבושי-עודו זה, לנוע כמעט 48 שעות בתוך שטח המור וקשה במיוחד. ועל פני מעטה-קרח חלקלק ואיום, בשביל לרדת לעמק עם פצועיו והרוגיו, זיננו תחמושתו וציודו. באותו זמן לא עמדו לרשות הגדוד סבלים קוריאניים.

במשך ההתקפה על טארסן, שבוצעה ע"י רגימנט-הרגלים ה־38, נדרש משך חודש ימים, צבא-ממש של סבלים קוריאניים בשביל להגיש ללוחמים את 49,000 פצצות המרגמה ו־10,000 פגזי קנה-ללא-רתע אשר היה הכרח בהם בשביל למגר אותנו מבצר, שחיל-המצב שלו מנה לא פחות מ־2,500 איש. אשר ל־75,000 פגזי-ארטילריה ו־115 טון פצצות אויריה אשר אף הם נדרשו לאותה מטרה — הקי את אלה למזלם של התוקפים, ניתן היה להוביל באמצעי-טלטלה אחרים.

גוהות החייל

בתנאי-ההובלה קשים אלה, אין כל אפשרות לספק

ל„אנשי-הרכסים“ אותם הדברים העשויים להקל במקצת את תנאי-חיהם הקשים. משתדלים בכ"ו במידת האפשר, לספק להם את שקי-השינה שלהם, לבנים להחלפה ומחממי-ספירט קטנים לחימום האוכל. אך בדרך-כלל אין להם דבר, שימש מחפה בפני רוחות מקפיאות, שלג נגשם אלא אותה שוהה אישית עלובה, שחפרו לעצמם ברגעי הפוגה בקרב. לעומת זאת טובים תנאי-החיים של „אנשי-העמקים“: אמנם מקבלים הם בקביעות את „מנתם“ מידי המרגמות והארטילריה של האויב ואין הם מובטחים כלל בפני הסתננות או התקפת-פתע, אך ניתן לארגן את החיים שם.

המחפורות זוכות עד מהרה לתגבורת-חוזק, באמצעות הגורת קורות, או תיבת-תחמושת; מקימים בנקל אח או תנור „מאולתר“; יושנים על קש יבש למדי או על מטה מתקפלת, ואילו במוצב-הפיקוד של הרגימנט, מרחק-מה גוסף לעבר העורף, נראים כבר מערכים רבי-רושם של אוהלים נאים ונוחים למדי, מצוידים בתנורי נפט-כבד, אוכל חם ומבושל היטב על מבעירי-נפט מוגש בקביעות אל תוך אילפסי החיילים.

קולנוע תחת כפת השמים, מקלחות, חלוקת בירה, „סחורות קנטינה“ מוסיפים לנוחותו של החייל ונותנים פורקן למתיחות הנפשית שלו.

בכל מקום בו נמצאים דרך או שביל עבירים לתנור עת רכב תמצא אנשים שלבושם מותקן כיאות, מגר לחים, נפושים, שמוזנם טוב ופניהם מחייכות — אולם בשל כך אין הם משקיעים פחות מסירות ורגש אחריות בעבודתם, בפרט בהרהרם בחבריהם שעל הרכסים, ואילו על הרכסים תמצא אנשים מוטרדים מגודל-יוקן, מרופשים ועייפים.

וזה הסיבה שבגללה המונחים „לעלות לקו“ או „לרדת מן הקו“ מובנם מוגדר והולם עד כדי להפתע את משמעות הביטויים האלה, והוא רווי חוש-מציאות נוקב.

אופיה של זירת-קוריאה יחיד במינו

שטחה של קוריאה בכללה, נוח מאוד להגנה, והוא מכביד מאוד על פעילות טנקים ועל תנועת כלי-רכב מנועיים. על כן עשוי הוא לגרום לצבא חדיש וממוכן הפסד של אותו יתרון-ניידות אשר ממנו נהנה כרגיל על פני צבא פרימיטיבי יותר, זה שיסדיר העיקרי חיל-הרגלים. בנקודה זו יש להדגיש בכל לשון של הרגשה את אופי היחיד-במינו של שטח זה. פירושו של דבר, כי כל המסקנות אשר תוסקנה ממצעי קוריאה — וביחוד, לגבי ניידותם היחסית

של שני סוגי צבאות אלה — אין להן תוקף אלא כלפי אותן זירות מבצעים אשר תנאי השטח שלהן יקבילו לאלה של קוריאה; וזירות כאלו — זירות הנן, יש אפוא להתייחס מלכתחילה בהסתמך תיגות רבה ביותר לכל נסיון להקיש מנסיונות קוריאה על מבצעים אפשריים, למשל, במישור הצפון-אירופי הגדול.

השתלשלות המבצעים בקוריאה

נעבור עתה לסקירה היסטורית כוללת על המבצעים בקוריאה. ננתח, בזה אחר זה, את כל המפנים ותמורות המצב, ונשתדל לקבוע את סיבותיו העיקריות של כל אחד מהם. בכל מקרה ומקרה תהינה מסקנותינו מבוססות על בחינה מדוקדקת של הגורמים הראשיים אשר היו עשויים להשפיע על תוצאותיו של קרב: קרקע, מסיבות אטמוספיריות, יחסי כוחות מספריים, השנאה בין הציוד של שני הצדדים, השואה בין עצמת האש שלרשות שני הצדדים, התקנת השטח, יסוד האפתעה וגורמים רוחניים, נפשיים ומדיניים.

השלב הראשון: — לפני קאסונג

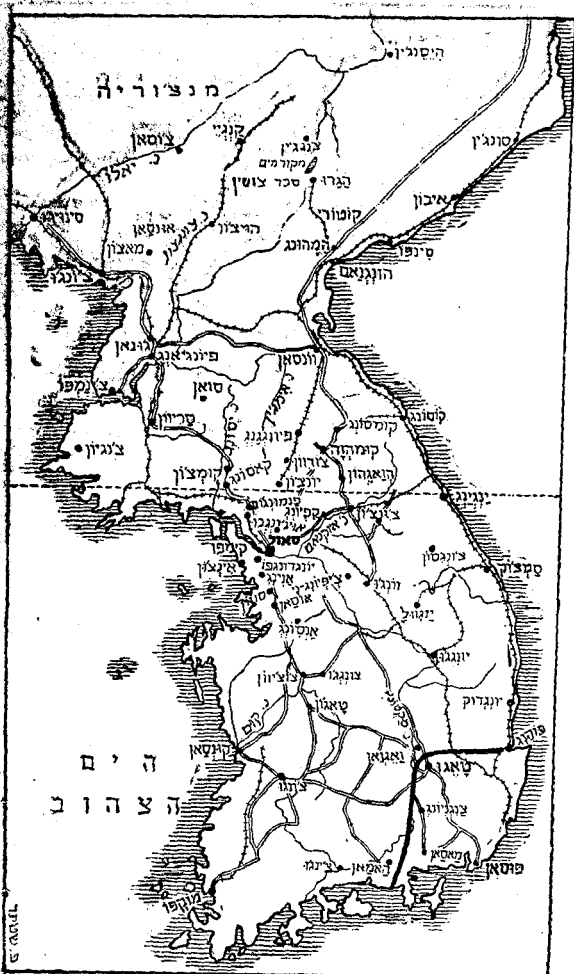
השנה הראשונה של מלחמת קוריאה, מ־25 ביוני 1950 ועד לפתיחת המו"מ בקאסונג, צוינה בעיקר על ידי שש מתקפות רבות עוצמה של ה"צפוניים": הצפון-קוריאנית, מ־25 ביוני 1950; הסינית, מנובמבר 1950; הכללית, מ־1 בינואר 1951; הסינית, מ־11 בפברואר 1951; הראשונה של האביב, 23 באפריל 1951; השנייה של האביב, 15 במאי 1951.

שלב זה צוין, אצל הצפוניים, על-ידי עדיפות מספרית עצומה החל מנובמבר, על-ידי שימוש מתמיד בטקטיקת המסה (טקטיקת המונים), על-ידי אופיין הנמרץ והאכזרי של ההתקפות, על-ידי עצמת-אש מוגבלת למדי ועל-ידי היעדר גמור כמעט של יכולת מרדף וניצול ההצלחה.

אצל כוחות-הברית ציינו שלב זה: ניצול של עצמת-אש (שהיתה מועטת תחילה ושגדלה ללא-הפסק, עד הגיעה לממדים שלא יאמנו), שיפור בלתי-פוסק של מתודות-ההגנה, ומעל לכל — בראשית חודש ינואר — חידוש השליטה על הגייסות ועל מהלך הקרבות על ידי הפיקוד החדש.

איי-ההצלחות הראשונות

כבר בשעותיה הראשונות של הפלישה לדרום קוריאה, ב־25 ליוני 1950, נקל היה לראות מה תהיה תוצאת הקרבות. התמוטטותו של הצבא הדרום-

מפה 1. הקו השבור הדק — קו הרוחב 38° (הגנבול — חזית-המוצא). הקו הרצוף — תחום הנסיגה המכסימלית של כוחות או"ם (ראש החוף של פוטאן)

קוריאני יכלה לבוא גם מכמה סיבות אחרות; אולם הסיבה הנראת-ביותר לעין, והגיונית ביותר, ודאי תהיה זו שהוגדרה על ידי הנשיא סינגמון-רי בתור: „מפלצות-פלדה שאין להתגבר עליהן“. כי אם אפילו מועט היה מספרם של הטנקים של T-34-85* אשר הופעלו על ידי הצבא הצפון-קוריאני, הוא ודאי שהדרום-קוריאניים לא יכלו להציב מולם אלא שנים אלה: את הבווקה בת 2.36 האינטש — ואת התותח הנ"ט הגרור בן 57 מ"מ. שניים אלה הוכיחו במהלך מלחמת-העולם השניה את אי-יעילותם המוחלטת במידה כזו, שאין מקום להעמיד פנים כי ניתן היה כביכול, להביאם בחשבון. כן היתה זו נוכחותם של T-34-85, אלה, אשר הפריעה בתמידות את

* דהיינו, הטנק הסובייטי הכינוני T-34, שהותקו בו תותח בן 85 מ"מ.

לא האויריה היא אשר בלמה אותם; וכן לא היה זה (הגם שיש הסבורים כך) הכנסתן לשימוש של הבונקות בנות 3.5 האינטש — כי אם היתה זו הפע' לחם של הטנקים האמריקאים M—26, M—4A3E 8, ר' M—46, אשר החלו מגיעים למן סוף יולי: גודד הטנקים ה־70, עם דיביזית הפרשים ה־1*, הגדוד ה־72 שעם דיביזית הרגלים ה־2, ושלוש פלוגות הטנקים שבתוך הרגימנטים הרגליים של אותה דיביזיה; גודד הטנקים של ה"מריןס" (M—26), ולבסוף — גודד הטנקים ה־6 (M—46), — בסך הכל 350 טנק אשר הגיעו כולם בתקופת "מעוז פוסאן". טנקים אלה הם אשר נתנו את היכולת לבלום את התקדמות הצפון ניים, החזירו את הבטחון העצמי לחיילים האמריקאיים והדרום־קוריאניים ועשו לאפשרית את ההגנה על ראש־הגשר.

נחיתתו של הקורפוס העשירי

בתולדות מלחמת קוריאה היה (ובדאי ישאר) המעשה־הרב של אינצ'ון**, שעה שהועלו בהוף אויב הקורפוס האמריקאי העשירי ויחידות ה"מריןס" — הדוגמה היחידה לנצחון אומות־מאחדות אשר הושג שלא באמצעות פעולה חזיתית ועצמת־אש. תמרון זה של איגוף בדרך הים נתאפשר כתיצאה משני תנאים: האחד — העובדה שכוחות האויבים בכל מקום, נודעו, נרשמו, אופנו והוצמדו; והשני — העובדה שהיה ביכולתו של מק־ארטור לשחרר את הכיחות שהיו הכרחיים להגשמת מטרתו.

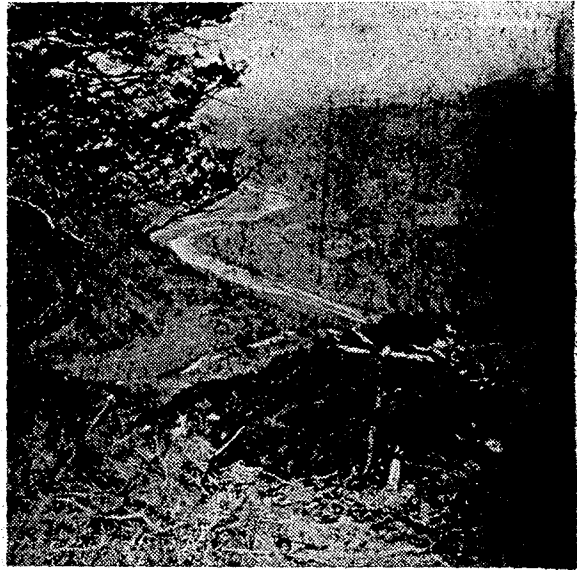
אכן, מבצע כזה אפשרי רק בשעה שיש לפניך כוח יריב שממדיו מוגבלים. לאתך מכן, לא נהאפשר עוד שום דבר בדומה לו, כי התערבותם של הסינים הציגה למול האומות המאוחדות כוח יריב אשר מספריו היו בלתי־מוגבלים כמעט. אין איפוא מקום לטעון נגד הגנ' ריג'וי על אשר לא חזר הוא על תמרונן של הגנ' מק־ארטור.

ניצול ההצלחה

משהובס הצבא הצפון־קוריאני כשדה הפתוח לא נותר עוד לצורך הגשמת מטרת התערבותן הצבאית של האומות המאוחדות אלא לנצל את ההצלחה, כדי לתפוס בכל המהירות האפשרית את כלל שטחה של קוריאה הצפונית ולכונן בה ממשל צבאי מטעם האומות המאוחדות.

לא היה עוד מקום לחשוש לכך, כי היריב ישוב

* דיביזיה רגלית, השומרת על שמה זה מטעמי שמירה על המסורת ורוח היחידות.
** עיר החוף המשמשת נמלה של סיאול, הבירה.

מוצבי־שיאים: זקיפים דרום־קוריאניים במחפורת בבליטת־רכס. שדה חצפית—בקעת הנהר וההרים מעבר לה

ה"יענות" היחידות האמריקאיות, שהוטלו לפעולה גם מנסיגתם של אלה אפשר היה לעמוד על אי־יעילותם המוחלטת בקרב של כלי־הנשק הנ"ט המדור מים — הלא הם הבונקה בת 2.36 אינטש והקנים־ללא־רתע בני 57 המ"מ.

כזה הנו הפסק גם לגבי הטנקים הקלים M—24, (שפי) אשר חולשתם נודעה למדי כבר לפני־כך. פלוגה א' של גודד־הטנקים ה־78, שהופעלה עם דיביזית־הרגלים ה־24, וזו של הגדוד ה־79, שהופעלה עם הדיביזיה ה־25 — וכן פלוגות־הסיור של שתי הדיביזיות הנ"ל* — נופצו לרסיסים מבלי שעלה בידן לעשות דבר.

האבידות היחידות שנגרמו לטנקים T—34—85 באו מידי חיל־האויר האמריקאי על ידי פגיעות רקיטות ופצצות**. אולם אבידות אלה, ככל שהיו חמורות, לא היה בהן כדי לעצור את עיקר הטנקים הצפוניים מלהמשיך במסעו — והן לא היו מוגעות בעדו מלהגיע עד אל פוסאן***.

* הפלוגות הנ"ל של גודד־הטנקים — וכן פלוגות הסיור של דיביזיות־הרגלים — היו חמושות, לפי התקן של צבא ארה"ב, בטנקים הקלים האמורים, M—24.
** עם זאת מצויים כמה תיאורים לפיהם נבלם בלימה־כלשהי שטף התקדמותם של טנקים אלה, והושגו פגיעות תכליתיות בהם משהופיעו בזירת קוריאה "בונקות־רבתי" בנות 3.5 אינטש חדשות, אשר הראשונות שבהן הוטסו לשם לסי הוראה מיוחדת בכדי להציל את המצב".
*** הנמל במרכזו של האיזור העיקרי, והסופי, שנשאר בידי הדרום קוריאניים והאמריקאיים בסוף קיץ 1950.

ויערוך מסע־תנופה תוקפני. לא נותרו אלא כ־20.000 צפון־קוריאנים ביחידות מאורגנות לעומת 135.000 במחנות־השבויים וכ־7000 בבתי־החולים. אשר לאומי הסינים ולאזהרתו החגיגית של צ'רצ'ן לני — אפילו אם קיבלום ברצינות — סברו הכל כי מספיק יהיה להגיע במהירות עד אל נהר יאלו בשביל ליטול מהסינים את החשק, ואת האפשרות, להגשת עזרה לצפון־קוריאניים.

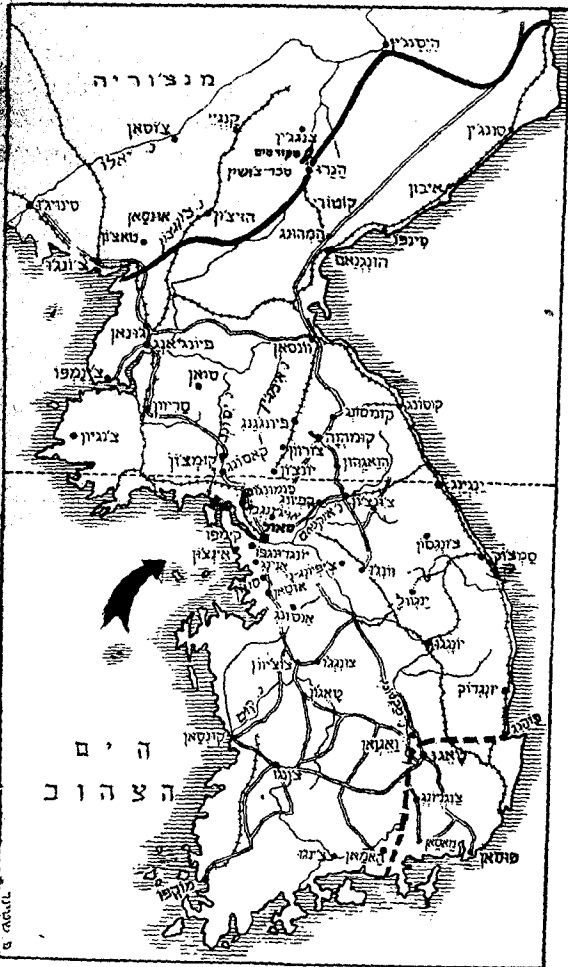
הופעתן של כמה יחידות־של־מתנדבים סיניים אשר נתחילה, כאילו, אישית לצבא הצפון־קוריאני — לא היה בה עדיין כדי להפריך. הנחה זו. במסיבות אלה חשוב היה לפעול בזרירות; ושיקולי־המהירות היו עדיפים על שיקולי־הבטחון. זאת הסיבה שבגללה, ב־25 לנובמבר 1950, היוו כוחות האומות המאוחדות מערך דליל ופגיע ביותר — כזה אשר בדרך כלל מתהווה לאחור תקופת מרדף־וניצול־הצלחה בצורת „מניפה”. חלק של הציוד הכבד פיגר אחרי הגייסות. הבסיסים, השירותים, ומוצבי־הפיקוד שבדרגים הגבוהים יותר נמצאו עדיין במרחקים גדולים מדי מן החזית. קו־התחבורה נתארכו מעל־לכל־גבול. האס־פקה היתה מגיעה באופן לקוי. זאת ועוד: תוך שיכרון הנצחון — ומתוך צפייה לצאתם־בקרוֹב של גופי־הצבא האמריקאים בדרכם הביתה — הוציאו את החיילים הדרום־קוריאנים, אשר מאז אבגוסט שימשו לסתימת הפרצות הגדולות שנתהוו והגיעו ל־60—80 איש לפלוגה. את הללו עמדו עתה לרכז ביחידות עצמאיות, בכדי שניתן יהיה לכוונן בכל ההקדם צבא דרום־קוריאני מחדש, עליו יוטל לשמור על קוריאלו לאחר צאת האמריקאים. כתוצאה מכך הועמדו איתוף הפלוגות על פחות ממחצית עצמתן התקינה.

ועתה התחיל הקור לפרוץ פרצות נוספות — בקרב האמריקאים ובקרב הדרום־קוריאנים כאחד — כתור־צאה מדלקות־הריאה ומקפיאות רגלים חמורות; והוא הטיל את הצל הראשון על תמונת־המצב אשר, בדרך כלל, נראתה כמעודדת.

ההתערבות הסינית

16 באוקטובר 1951 היה היום בו החלו יחידותיה של „ארמית־השדה” * הסינית הרביעית לחצות את הנהר יאלו. החל ממועד זה התנסו כוחות־האומות־

* בצבא הסיני מכנים „ארמיה” גוף־צבא המקביל למה שמקובל ברוב הצבאות לכנותו קורפוס־צבא, דהיינו, גוף הכולל דיביויות אחדות; ואילו הצפון־קוראנים משתמשים לגבי גוף כזה במונח „קורפוס”. הביטוי „ארמית־שדה” המקובל אצל הסינים מקביל ל„קבוצת־ארמית” של הצבאות המערביים.

מפה 2. קו שבור — חזית ראש החוף בספטמבר 1950. החץ — מבצע אינצ'ון האמפיבי. קו רצוף — תחום התקדמות ארמ' כרפי צ'פון.

המאוחדות בסדרה של מפלות, שהיו אמנם מקומיות, אך שפגיעתן לא היתה משום כך רעה פחות. מפלות אלה הן שיצרו את האוירה של חרדה גוברת־ההולכת בפני דבר־מה נורא, אשר כולם יודעים כי הוא עומד להתרחש אך איש אינו מעזי לבטא זאת. ב־31 באוקטובר גילו סקירות המודיעין כי על גבול מנגוריה עומדים 316.000 אנשי־צבא סיניים המאוגדים ב־44 דיביויות שחוברו ל־12 „ארמיות”. אולם רק ב־9 בנובמבר מכרזו מק־אתר, באגרתו אל האומות־המאחדות, על מציאותם של גייסות סיניים מאורגנים, הנאמדים ב־60.000 איש בחזית שלמולו ואשר אין עוד מקום לראותם כ„מתנדבים שבאו כפרטים לעזרת הצפון־קוריאנים”. התנגדות־יריבה עקשנית מס־תמנת לאורך הקו של צ'ונג־ג'יא, טא־צ'ון, אוק־טסאן, הו־אי־טסאן.

מתקפתו של מק'ארתור מ' 24 בנובמבר 1950 נתקלת כמעט מיד במתקפה נגדית המבוצעת על ידי 4 ארמיות סיניות, שזוהו כארמיות ה' 38, ה' 39, ה' 40 וה' 41. אחת מהן לוחמת במזרח, נגד הקורפוס העשירי רי, ואילו שלוש האחרות נגד תארימה השמינית.

אולם מאחרי 4 ארמיות אלו, שעמדו בקו הראשון, נמצאות ארמיות סיניות אחרות, המדורגות לעומק בשטחה של קוריאה, והן געות בעקבות התקדמותן של הראשונות. באם נוסיף לכך את הארמיות המרוכזות במנג'וריה והמוכנות להתערבות בשעת הצורך — תוך הפרש-זמן של שבוע או שבועיים — הרי נגיע בנקל לאותו מליון אנשי-צבא אשר הכריזו עליו מק'ארתור. מספר זה אינו דמיוני כלל. הוא מעולם לא הוזם על יסוד נתונים, שיהיו כה רציניים כאלה אשר לפיהם הושב.

שירותי-המודיעין שבטוקיו * ידעו בשלמות את סדר-המערכה של הצבאות הסיניים שבסין ובמנ' גוריה תחת מקום חנייתן של הארמיות והארמיות השדה השונות.

החל ממועד הצהרתו הנ"ל של צ'ואן-לני היה ביכולת האמריקאים לעקוב אחר תנוותיהם של גיי-סות אלה, וכיחוד של „ארמית-השדה” הרביעית, בכיוון אל מנג'וריה. הנידויים המאוחרים של ארמיות דיביזיות אישן — לאחר מעשה — את ערך עבודתו זו של האגף ה"שני"***.

מק'ארתור משחק משחקיהסתכנות — ומפסיד
אכן, היה יסוד למק'ארתור להצהיר: „המלחמה המתחילה עתה, הנה מלחמה חדשה לגמרי”. כל נחור-ניה של הבעיה נתהפכו על פיהם. ביחוד היה עתה צורך לחשב-מחדש את עמדתן של האומות-המאוחדות. הניתן היה מלכתחילה לקבל את הרעיון של מלחמה טוטלית עם סין? ברור הדבר שלא! האם אפשר היה לקוות להתנגד לצפון-קוריאה הנתמכת במליון סינים, בחזית עצומת-מרחב, עם קויד-התחבורה שנמתחו מתיחת-יתר — וזאת, באמצעות גייסות מדולדלים אשר דוללו עוד יותר על ידי הקור? ברור הדבר כי לא!

האם הגיוני הדבר, נוכח מסיבות אלה, לתלות בצבאו של מק'ארתור את קולר הנסיגה הכללית אל קרה-רוחב ה' 38, משכותר הקורפוס העשירי שלו ומש „שופשוף” המורות הטובות שבדיביזיות שלו — כשדיביזיות-הרגלים השניה, למשל, הפסידה בקרב

* מקום המפקדה העליונה של כוחות ארה"ב שבמזרח הרחוק.
** אגף המודיעין.

ליד קונורי 4000 איש וחלק הגוז מהארטילריה שלה? סבורני, כי בהגיון רב הרבה יותר אפשר היה לזקוף לחובתו את העובדה כי המתין עד לפרוץ המתקפה הכללית הסינית, ולא נקט את היזמה של נסיגה אל עמדה-הגנתית שנבחרה-היטב כטרם נמצא הוא במצב כה ביש.

גם מן הבחינה המדינית ניתן היה להצדיק גישת כזו, שהיא הגיונית מנקודת-מבט צבאית, האומרת המאוחדות הרי שחררו את קוריאה הדרומית והענישו את התוקפן הצפון-קוריאני. אף כשמגמתן היתה לקיים שלטון כיבוש בקוריאה הצפונית — לא נת-כוננו לאיים על סין, כי אם רק להעמיד עצמן במצב בו תוכלנה להתבטח אבטחת-של"ממש את דרום-קוריאה בפני התקפה מחודשת.

לו היה מק'ארתור מקבל פתרון זה בעוד-מועד כי אז יכול היה להימצא, כבר למן 15 בדצמבר 1950, באותו מצב מצוין אשר אליו הגיעו האומות המאוחדות ביוני 1951 לאחר כשלוש מתקפת-האביב הסינית השניה.

עצמת שני הצדדים

לאחר שקרה היפוכו של הדבר ומק'ארתור קיבל על עצמו, במפורש, להילחם בתוך שטחה של קוריאה הצפונית — מה יכלו להיות סיבות כשלונו? נבחן גא, תחילה, את יחסי הכוחות. הסינים הפעילו בקו הראשון 4 ארמיות, כל אחת מהן כללה שלוש דיו-ביזיות (בנות 10.000 איש) וכן „גייסות-ארמית” (5.000 איש) — דהיינו 35.000 לכל ארמיה נבסך הכל 140.000 איש.

מצד בעלות הברית היו שבע דיביזיות אמריקאיות (כ' 4 במערב ר' 3 — במזרח) הבריגדה הבריטית, הבריגדה התורכית, ובערך 4 דיביזיות דרום-קוריאניות. דהיינו, בסיכום, שוה-הערך של 12 דיביזיות — כלומר אותו מספר דיביזיות אשר לסינים, אמנם, דיביזיה אמריקאית בעצמת-התקן המלאה שלה מונה 18—19 אלף איש, אבל חיל-הרגלים שבה איננו עולה במספרו על זה שבדיביזיה סינית. דיביזיה אמריקאית נהנית מסיוע טוב יותר, כי יתרת כוח-אדם שבה נמנית על חיל-התותחנים, הטנקים, תיל-ההנדסה והשרותים-הדיביזיוניים — יסודות אשר באותה תקופה לא היו מצויים מקבילים להם בדי-ביזיה סינית.

אולם יש לזכור כי ברגע ההתקפה הסינית נמצאה עצמתו של חיל-הרגלים שבדיביזיות האומות המאוחדות נמוכה בהרבה מרמת התקן, ולא זו בלבד, אלא

שאף גרמי הסיוע מהם נהנתה לא יכלו מסיבות שונות לפעול את פעולתם השלמה.

לעומת זאת, היה חיל-הרגלים הסיני בתקנו המלא, ורענו לחלוטין. נוסף על כך יכלו הסינים, כשהיזמה בידם, לרכז את כוחותיהם בהתאם לפננותיהם. הם נערכו כך, שבכל מקום בו תקפו, היתה להם עדיפות מספרית מקומית. והרי, מכל מקום, בכללה של זירת-המלחמה היתה להם עדיפות מספרית של לפחות שלושה נגד אחד — עדיפות, אשר הם קיימהו בתמי-דות מאז. בשום מקרה לא אולצו כוחות האומות-המאוחדות לסגת על ידי חיל-רגלים, הנחות מהם במספרו.

כיצד גברו הסינים?

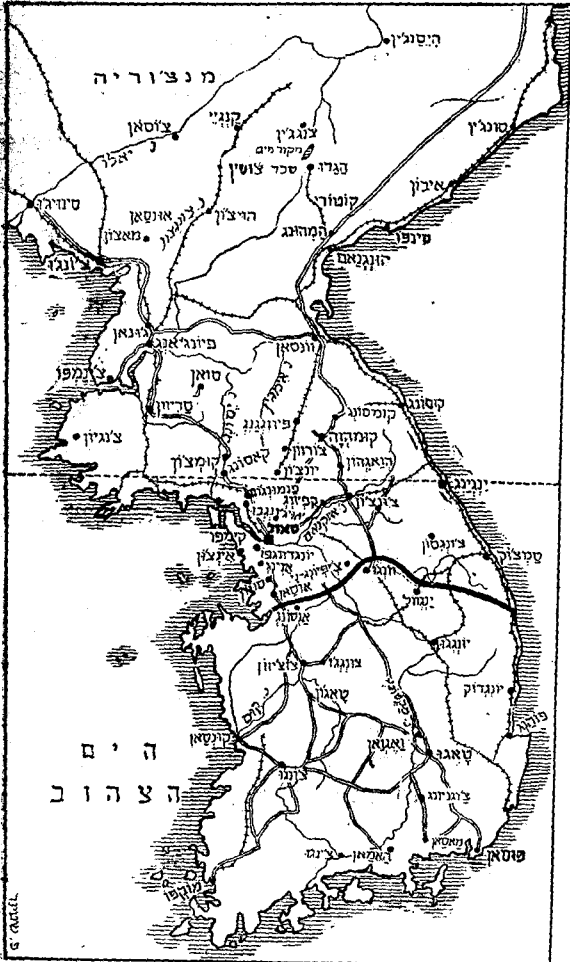
בהודמנויות הנדירות עד למאוד בהן יכלו כוחות האומות-המאוחדות להפעיל את עצמת-האש שלהן, סבלו הסינים אבידות ניכרות. דו"ח שנתקבל על שביים סיניים שנשבו לאחר שנתנסו בכך מתארים כמופתעים לגמרי, מדוכדכים, הממומים ממש על ידי עצמת-אש זו של צבא חדיש, אתה גפגפונים לראשונה.

אולם לרוב התקיפו הסינים בלילה, תוך שימוש באורח-פעולה ברוק, אשר אפשר להם להיחלץ מפגי-עתה של עצמת-האש. כמעט ואי אפשר היה לטנקים לירות כלפיהם ירי תכליתי; לארטילריה היו כמויות בלתי-מספיקות של תחמושת. העמדות של בעלות-הברית היו בדרך כלל מאורגנות * ומותקנות, על רגל אחת, ללא מוקשים, ללא תיל, ללא מלכודות-תאורה.

כמעט בכל מקום עלה בידי הסינים לבצע את כיתורם של מרכזי-התנגדות אלה; ועל ידי עורמות-מלחמה שהשפעתן רבה כלפי גייסות שטרם התחשלו כראות בקרב — להביא את המגינים לידי הרצאת תחמושתם עוד לפני הרגע בו תערך ההסתערות האמיתית.

לעומת זאת, מעולם לא היתה לגייסות האומות-המאוחדות האפשרות לתפוס את כלל השטח בצפיפות הגנתית בת-ממש. היה עליהם להתפק בהערכות על גבעות לא גבוהות בקרבם הבלתי-אמצעית של העמקים. אך היות והיריב היה עושה דרכו במהירות לארכם של קווי-הרכס הגבוהים ביותר, נמצאו כוחות-הברית מאוגפים בתמידות, כשקווי-התחבורה שלהם מנותקים מידי לילה בלילה, בכל מקומות-המיצר, על ידי מחסומי-דרך: הריסות או מכשולים, ש"חופו" באש והיוו מעין מארב.

* בדרך כלל הביטוי, "ארגון עמדות" בלשון-הצבא הצרפתית כולל ביצור, התקנה, קשר וכיו"ב.

חפה 3. קו רצוף — קצה נסיגת אר"ם ינואר 1951

בהיותם נאלצים לסגת היה עליהם לרכז את כל אמצעיהם לצורך הבקעת מחסומי-הדרך — מבצע שהנו קשה ביותר ועולה במחיר יקר. אולם בלילה הבא היה, כרגיל, מחסום-הדרך מוקם-מחדש על ידי התקפה סינית מחדשת, שהפציעה מן השטח הנישא. המחסום החדש היה מוקם עוד בטרם הספיקה השדרה בשלמותה לזרום ולעבור דרך אותו מיצר. מכאן, שבכל מקרה כזה היה הכרח להפקיר חלק הגון של הציוד הכבד.

כמה טעויות-ראיה

כתוצאה, הועלו המסקנות הנמהרות ביותר: האמריקאים — כך אמרו — הפסידו את ניידותם באשר היו להם מכוניות-משא רבות מדי; לעצמת-אש לא היה עוד כל ערך כנגד גלי האדם הענקיים; לא זו בלבד שהבזוקה לא יכלה לעצור את הטנקים

הגנו על קר־הרוחב מצפון צ'ון־צ'ון. המגע עם היריב אבד כליל — פרט למה שנגע לחבורות הגריליה, אשר שרצו בקוריאה הדרומית כולה.

אשר לכוחות הסיניים העיקריים, נתגלה כי לא היה ביכולתם לקיים את הרדיפת אחרי הדיביזיות האמריקניות אפילו כשהללו מדולדלות וארגונן משובש. הם עסקו אותה שעה בהתפרסות לקר־חזית, קצת מדרום לפיונג־יאנג. קורפוסים צפון־קוריאניים שנתכוננו מחדש הופיעו עכשיו, בפי כל היתה שאלה אחת: האם יעברו עתה הסינים את קר־הרוחב? רבו ההתערבויות על כך. אולם מששאלת על כך אנשי־צבא אמריקאיים — ואפילו בדרגים הגבוהים ביותר — הרי דומה היה כי טרם שיוו לעיני רוחם את קר ההתנהגות בו ינקטו במקרה כזה (וכאן נקטנו לשון רכה). לאמיתו של דבר היה הרושם כי האומות המאוחדות, ומצביאן העליון, טרם קבעו ברורות את עמדתם בענין זה.

אכן ב־1 בינואר 1951, לא נותרה עוד אפשרות לספק כלשהו. היריב חידש את מגע־הקרב והתקיף לאורך כל החזית. הוא לפת והקיף את 4 הדיביזיות הדרום־קוריאניות אשר הגנו על צ'ון־צ'ון והקים מחסום־דרך כדי לנתק את נסיגתן. סיאול נפלה ב־3 בינואר. ב־7 בינואר תקפו הצפון־קוריאנים את וון־ג'ו. זמן מועט לאחר כך פונתה העיר. כל המבטים, שלא לומר כל התקוות, הופנו לעבר פוסאן. כבר החלו מדברים גלויות על הצורך להפקיר את קוריאה לגורלה.

חידוש השליטה במצב

באותם הימים התרחש אחד הדברים רבי־התוצר אות ביותר שקרו במהלך המלחמה כולה: הגנ' ריג'וי קיבל את הפיקוד על הארמיה־השנייה — במקומו של הגנ' ווקר, שנהרג בתאונה של מכונית — והוא פותח מיד בפעולות־פיקוד תקיפות. הגנ' מק־ארטור העמיד

על שום מה כה חיונית האספקה־המאורז הצנחת ציוד ומזון ליחידה מבודדת בין רכסים תלולים במרכז קוריאה

(צ'ון שהנו נכון), אלא שהמקלעים ומחסומי־האש הארטילריים חסרי־אונים הנם לבלום את התקפות ה„בנזאי“. יש ופסלו — אפילו שלא בצדק — את נכונות הקרב של החייל־הרגלי שבצבא ארה"ב, כשכל פירות־התחילה שמורים לאנשיה־מרינס" (צבא־הצי), כאילו היו שייכים אלה לאיזה גזע־אדם שונה לחלוטין.

כן היו שטענו כי המדובר כאן הוא במלחמת חייל־הרגלים כמאה האחרון, מלחמה בה תושג ההכרעה על ידי תעוזתו האישית של הלוחם בהיאבקות גוף־אל־גוף, או בקרב כידונים.

כל זה מופרך, כפי שהוכח על ידי התפתחות המאורעות מאז. האמת היא, כי בתקופה האמורה מעולם לא נוצלה עצמת־האש עד תומה, במחץ הנחוץ ולאורך־הזמן הנדרש. נפל בחלקו של גנרל ריג'וי להתחייב לעצמת־האש את כבודה המגיע לה, ובא היום בו מחצה היא ללא־תקנה את מתקפת־האביב השנייה. מכל־מקום, דומה כי כל המסקנות אשר הוסקו מששת חודשי־המבצעים הראשונים הופרכו כליל לאחר מכן.

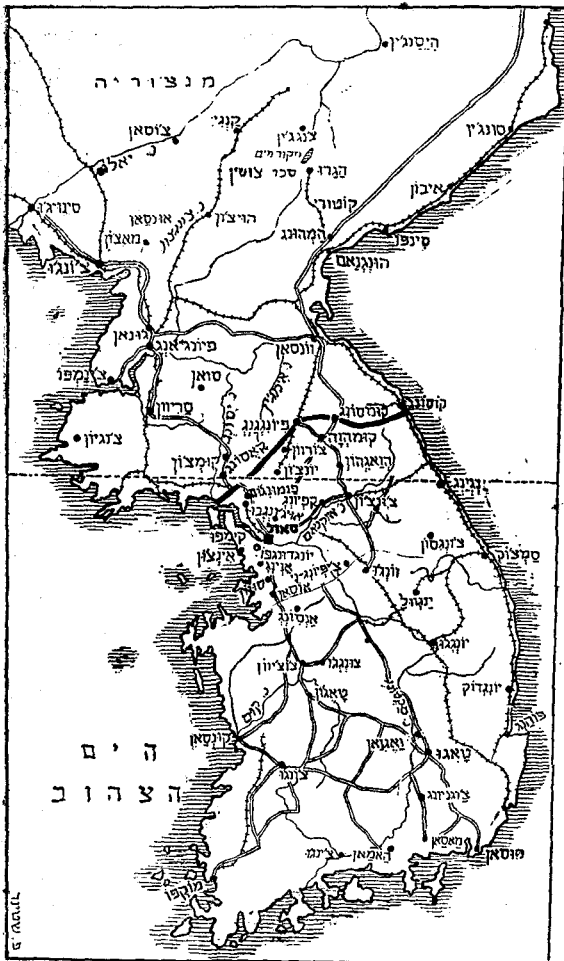
התאוששות ראשונה

סוף חודש דצמבר מצא את גייסות האומות המאוחדות מדולדלים למדי על ידי המבחנים שנתנסו בהם. אולם במערך מעוצב בסמוך לקר־הרוחב ה־38, ערכם ההגנתי הכולל של העמדות, שהיו נוחות במקומות ידועים, היה לקוי מאוד. נעשה מאמץ מפורש להפוך קו זה באופן ממשי ככל האפשר, אולם מצב הדברים היה רחוק עדיין מחזית רצופה. שלוש הדיביזיות האמריקאיות אשר „שופשו“ חמורות בתוך „כיס“ של „הונג־נאם“, טרם חזרו ותפסו את מקומן בקר־המערכה.

שני השלישים המזרחיים של החזית החזקו על ידי הדרום־קוריאנים ולגביהם היה קיים „סימן שאלה“ בולט למדי. דיביזיות־הרגלים השנייה של ארה"ב, אשר זה אך נחלצה ממבחניה הקשים, כבר הובאה לצ'ונג־ג'ו, נכונה לתמוך בקוריאנים אשר

* בנזאי — יללת קרב יפנית בדומה ל„הורה“ של צבאות המערב. כהתקפת „בנזאי“ החלו מציינים במלחמת העולם השנייה הסתערו־ת־בהמוני־יפאנית שהיתה גואשת, עד לאיש האחרון. כאן מועתק המושג לגבי התקפות הסינים.

* הכונה לאותו „ראש־חוף“, מצטמק הוילך, אשר נתחת בחוף הצפון־מזרחי של קוריאה עם נסיגת דיביזיות ה„מרינס“ האמריקאית מסביבות מיקוה־המים הגדול של צ'ר־שיץ — והוא כלל את עיר הנמל הונג־נאם, ובתחילה גם את עיר התעשייה נאם־הונג. משהועברו משם, בדרך חיה, הגייסות שנמצאו ב„כיס“ (שלוש הדיביזיות של הקורפוס העשירי), שהו תחילה בעורף־העמוק, לצורך נופש, מלוי החסר בציד ובאדם ולהתארגנות מחדש.

מפה 4. קו החזית, בקרוב, בראשית 1953

לכונן מחדש עשר דיביזיות דרום-קוריאניות (שלמות) — אשר את הכרותו הוא משיג ממשלת קוריאה; ולבסוף, תודות לחיטול חבורות-הגריליה שבעורף. אין הוא מקיים עוד אלא קורפוס אחד בלבד מתוך שלושת קורפוס-הצבא הדרום-קוריאניים — את זה שבכנף המזרחית של החזית. שני האחרים מתפרקים, והדיביזיות שלהן מצורפות אל שלושת הקורפוסים האמריקאיים: הראשון, התשיעי והעשירי. דבר זה איפשר לדיביזיות הדרום-קוריאניות ליהנות מסיועם של גייסות-הקורפוס אשר בקורפוס-צבא אמריקאי, ובייחוד מהסיוע הארטילרי, שיש בו כדי לפצות — במידת-מה — על המכסה הזעומה של ארטילריה-דיביזיונית הנמצאת אצל הקוריאנים (גדוד האובי-צרים קלים, בני 105 מ"מ לדיביזיה*). ועוד: כל

* הגדוד ("בטליון"), בן שלוש סוללות, מונה 18 כלי-יריה.

כאופן מפורש תחת פיקודו את הקורפוס-העשירי, שיחידותיו הראשונות החלו עתה מגיעות אל קר החזית*, ואשר עד כה היה תמיד במצבים של "עושה שבת לעצמך". ריגיוזי משתמש מיד בכוחות אלה בשביל להאריך את קרהחזית שלו לעבר המזרח והם מחליפים את הדרום-קוריאנים אשר מוגרו שוב. מעל לכל, הגדיר הגדרה ברורה את הקו בו ינ"קוט: אין עוד מקום לדבר על הבסת הצבא הסיני בשדה הפתוח, באמצעות תמרון שנון ורברושם. כפי שניתן היה לעשות בהתחלה כלפי הצבא הצפון-קוריאני. אולם אין עומדת כל שאלה גם בדבר ירידה-לאניות בחוף פוסאן. כוחות האומות-המאוחדות יחזיקו מעמד בקוריאה בפני כל יריב שהוא. הם יתיצבו על קו-ימגן איתנים ורצופים. גדולה מזו, בכל מקום ישגרו הם קדימה פטרולים תוקפניים, בכדי לקיים את המגע עם היריב, וכן יקימו בסיסי-פטרולים מוצקים — ובכל מקרה של אפשרות ילכדו עמדות חדשות שתהיינה נוחות יותר להגנה.

באותו זמן עצמו עורך הג'ו ריגיוז מסע שלם ממש לניצול מכסימלי של אותו "קלף" אמיתי יחיד העומד לרשות כוחות-הברית בקוריאה: עצמת האש. בהתקפה כמו בהגנה תהיה מעתה המטרה לירות ירי מכסימלי — כדי לגרום ליריב אבידות מכסימליות.

לא מעניין את ריגיוזי כיבושם, או שמירתם, של כך וכך הקטרים של "נכסידל-אנידי" — כי אם מעניינת אותו גרימת נזק רב ככל האפשר ליריב. אותו רגע מתחיל כל ממונה, החל ממרומי הסולם הפיקודי וכלה בתחתיתו, לטעון בכל הזדמנות כנגד מפקד-משנה שלו כי הנה לא ירה ירי רב למדי. בתגובה לכך התחילו כל דרגי-הפיקוד בחיל-הרגלים, בחיל-התותחנים ובחיל-השריון ממצייאים ד"חי צרי-כת תחמושת רב-ירושה יותר ויותר, כאילו היה מדר בר באיזה תחרות-לשיא. אכן, בעת ובעונה אחת עם ההטפה לשימוש קיצוני באש, שוקד הפיקוד על כינון מערכת יעילה של תספוקת בתחמושת. לאט לאט חזר לגייסות אמונם בעצמת-האש. הסינים "צוברים" אבידות מחמירות והולכות, ומתקפת-האביב השניה שלהם נמצאת תחת סופת הברזל והאש. במקביל לכך מציין בואו של הג'ו ריגיוז את ראשיתו של מאמץ מתמיד לכינונה של חזית רצופה. עד מהרה הוא מגיע לכך, תודות לכניסתו לקרהחזית של הקורפוס-העשירי; תודות לגיוס הכללי (שאיפשר

* לאחר שנה קמעה ונתארגן מחדש בעורף מאז חולץ מ"כיס" הונג-נאם.

הבקעה אשר יבצע היריב בגזרת אחת הדיביזיות הדרום-קוריאניות — ניתן יהיה עתה לבלום ביתר קלות וביתר מהירות.

ולבסוף, גנ' ריג'וי מרכז את כל שקידתו על שיי פור הטכניקה של ההגנה, וביחוד של ההגנה הלי- לית: בחירת העמדות, התקנת השטח, הקמת תח- פורות, מקלטים, מחפים, הנחת מוקשים, סידור מכ- שולית-ל, מלכודות-תאורה מטעני-נפץ ("פוגאסים"); זרקורים, תצפית, משמר אזהרה; הפעלת אש מרוכ- זת; דירוג העתודות וסיעופן; תכניות מוכנות להתקפת-נגד, וכיו"ב. נערכו הזדאוות מפורשות, אשר פורטו בהן בבהירות כל הפרטים הטכניים, למקומות הנחוצים הומצא הציוד הנדרש לכל אלה.

ההנחיות, אשר הוחדרו אל כל דרגי הארגון על ידי הפיקוד רב-המרץ, ואשר נתבצעו ברצון על ידי הגייסות, לא איחרו לתת תוצאות מעודדות. ב-13 וב-14 בפברואר 1951, ערכו הסינים התקפה גדולה מחור- דשת, במחצם של המוני אדם; והם נחלו, ליד ציפיונג'ני וליד וונ'ג'א, את כשלונם החמור הראשון במלחמה כולה, כשלון אשר עלה להם בעשרת אלפים איש. כשלון זה נחרת באופן כה חמור ונוקב בזכרונם עד כי הפיקוד הסיני, שעה שהתכוון למתקפת-האביב השניה, קבע כאחת המשימות את השמדת דיביזיית- הרגלים השניה של ארה"ב, "בשביל לנקום את נקמת החלי ציפיונג'ני". הצלחה רבת-רושם זו שהיתה נצחונה הראשון של עצמת-האש על המון-האדם, ודאי שהושגה בעזרת האויריה ואש-המרגמות. אולם, נוסף על-כך, הושגה ביחוד, בעזרת אש הארטילריה ואפילו אש הטנקים. לאורך כל הקו החלו עתה הסינים נסוגים לעבר הצפון. התקפת-הנגד של בעלי-הברית נפתחה ב-22 בפברואר. מבצע "הרג" ("KILLER") ואלה שבאו בעקבותיו, הביאו את גייסות האו"ם, ב-22 באפריל, עד אל גדותיו של מאגר-המים הגדול הואצ'ון.

באותה שעה פתחו הסינר-קוריאנים בשלב התוק- פני החמישי הנודע שלהם, זה אשר תיכו לו זמן לה רב, וכיום מכונה הוא "מתקפת-האביב הראשונה". הקורפוסים הראשון והתשיעי נרתעו לאחור בפני ההלם שלהם, אולם ככל זאת גרמו ליריביהם אבידות נוראות. מקצת מן השטח שנכבש על ידי התקפה זו נלכד מחדש לאחר כשלונה.

הטבח של מאי

מרכז-הכובד של מערך היריב מתחיל לזוז בהדר- גה לעבר המזרח וקמעה-קמעה, מתגלים פרטיה של ההתקפה הממששת-ובאה. ב-16 למאי ערכו הסינים

את "מתקפת-האביב השניה" הנודעת. מול חזיתו של הקורפוס העשירי בלכה, התיצבו 4 ארמיות סיניות (137,000 איש) וקורפוס צבא צפון קוריאני (38,000 איש). ששה ימים וששה לילות נמשכה השחי- נה הטוטלית של המוני-היריב על ידי ארטילריה- דיביזיונית, ארטילריה-כבדה ומרגמות, אוירית-הסער ומפציצי B-26 — הממטירים, במשך לילות, כל לילה ברציפות, מאות טונות של פצצות. אותה שעה קוצרים הטנקים — הערוכים במבני-קרב על פני כל העמקים — את גלי-ההסתערות האויבים בירי מקלעיהם. את אבידות היריב העריכו ב-66,000 הרגים. היה זה הנצחון הגדול שבכל המלחמה, אשר בצדק נודע בשם "הטבח של מאי".

נקל להשיג מכאן: מקור כל הכשלונות של האו- מות-המאוחדות בקוריאה היה ניצולה הבלתי-מספיק של עצמת-האש. דבר זה נבע, אמנם, מסיבות שונות מאוד: נחיתות מספרית; עמדות-בלתי-נוחות; מע- רך שהיה "מתוח" מדי לרוחב או לעומק; אי-רצי- פותה של החזית; הספקת תחמושת בלתי-מספקת.

מהיום בו גילר-מחדש גייסות האו"ם את עצמת- האש וניתנו בידם האמצעים להפעיל עצמת-אש זו — במשקל רב, במרוכז — נחל היריב אי-הצלחת מח- מירות והולכות, סבל אבידות מחמירות והולכות. עומק החדירה שהושג על ידי מתקפותיו הלך הלוך ופחות — עד לאותו יום בו נבלמה לחלוטין האח- רונה והכבירה שבהן, מתקפת-האביב השניה, לאחר שעברה ביגיעה מרובה על פני 8 ק"מ, תחת מבול פלדה נמרץ, שכמותו לא נודע לפני כן. כאן נתגלו ונתבררו התנאים האידיאליים לשימוש בעצמת-האש:

- עמדה הגנתית טובה שאורגנה ארגון מוצק — או עמדת-מוצא להתקפה;
- חזית רצופה ככל האפשר;
- צפיפות גייסות אשר תספיק כדי לאפשר השגחה ושמירה על שלמות השטח;
- ולבסוף — הספקת-תחמושת הפועלת ללא-תקלה. מענין לציין כי פרט למבצע רב-הרושם של העליה-בתוך אינצון — הבולטים המכריעים שבנצ- חונות האו"ם (ציפיונג'ני, וונג'ג'ו, ו"טבח מאי") היו נצחונות הגנתיים מובהקים. על כל פנים היו אלה נצחונות אשר באו בזכותה של עצמת-האש.

השלב השני: בימי קאסונג ולאחר מכן

בעקבות כשלונה העקוב-מדם של מתקפת-האביב השניה, ולנוכח עמדותיהם המוצקות של בעלי- הברית, ויתרו הסינר-קוריאנים על התקפות-ההמון

לבטון אולם נתגלם בהם המיצוי הגמור של אפשרות יות תבצורת-השדה אשר כל אמצעיה נוצלו כאן פגזים בני 105 ר"מ 155 מ"מ, ואפילו כשהם מצוידים במרעום-השהיה, נעשו נטולי-השפעה לחלוטין כנגד מקלטים ומחסים העשויים קורות, שכבות עפר ואבן וערימות גושי-סלע, שנודעו לגרום להתפוצצות הפגזים בטרם יחדרו. אחדים מהמקלטים „נחפרו“, באמצעות חמרי-נפץ, בתוך סלעים ממש. לרבים מאנשי הצבא האמריקאי מזכירות עמדות אלה את אשר ראו באיבו-שימה וליד ליטה שבפיליפינים. מספר ידוע של ביצורים נמצא ממש על קו-הרכס; ואחרים אפילו על הגלגשיש*, במדרון הקדמי, אולם רוב המקלטים-לאדם נמצאים במדרון האחורי.

ברור, כי על גבי עמדות שכאלה אין הכנה-ארטילרית רגילה משיגה כל תוצאה. כאן הכרח, לפני ההתקפה, להתמסר להריסה מתודית. בזה אחר זה, של כל ה„בונקרים“ הללו. פתרון טוב ניתן למצוא בירי הישיר של טנקים בעלי תותחים בני 76 או 90 מ"מ, באופן זה אפשר להשיג בנקל פגיעת פגז באשנב-יריה של העמדה, אך לא תמיד ניתן למצוא לטנקים עמדות מתאימות לירי ישיר, ואפילו הושגה פגיעה באשנב-יריה — לא תמיד מובטחת השמדת הבונקר. אם אין תוקפים את העמדה מיד אח"כ, מחד-ליף היריב את אנשי העמדה שנהרגו.

הפתרון היסודי היחיד הוא טיווח-דיוק, תוך תיקון הדרגי של הירי לפי הפגיעות, לכל כלי וכלי לחדד — כשכלי-היריה שבשימוש לצורך זה הנו תוביצר בן 8 אינצשים — כפי שהחלו נוהגים בחזית המערב ב־1916. דבר זה מצריך הרבה זמן וסבלנות; לא תמיד מצויים קציני תצפית בעלי ההכשרה הדרר שה במספר המספיק בשביל שניתן יהיה לבצע ולהשלים מלאכה זו בגזרת-חזית פחות או יותר נכר-רת. בכל זאת נתן אורח-פעולה זה תוצאות מצוינות. כשכלי-היריה יורה ממרחק 6000 מטרים היה צורך, בממוצע, ב־15 יריות וב־45 דקות של טיווח בשביל להגיע לפגיעה במטרה.

יש בין בונקרים אלה המכילים עד ל־30 איש. רובם הוטוו להפליא, ונאלצים לירות לשם במשך שעות ממש בטרם רואים כיצד מתפוררת יריעת-הירק, החושפת בהתמוטטה הריק-יריה או כניסה לעמדה שהותקנה בפיתולים, כדי למנוע הטלת רימוני יד זרכה. כלילה עורך היריב בדק בביצוריו ומסוה אותם מחדש, מבלי שיופרע בכך על ידי אש ההטרדה.

שלחם. גיסות-הארם ניצלו עובדה זו לשם הגברת עמדותיהם, כשהם משתמשים שימוש רחב — רב אפילו מן הקודם — באפשרויותיה של תבצורת-שדה. מבאן שבאומות-המאוחדות הן אשר נקטו את היוזמה למל-חמת-עמדות. אכן, הסינו-קוריאנים החלו מחקים אותם; הם התחפרו לעומק, על פני קוים שנבחרו היטב.

שלב זה צויין אצל היריב על ידי הסתלקות ממת-קפות-רבתי ומטקטיקת-המסה, על ידי ארגון של עמדות חזקות ביותר ועל ידי עצמות-אש של מרגמות וארטילריה, שגדלה והלכה ללא הפסק, עד אשר השתוותה, לבסוף, צפיפותה עם זו המצויה אצל כוחות הארם.

אצל בעלי-הברית ציינו את השלב הזה: הגנה מוצקת, סדרת מתקפות בעלות מטרות מוגבלות, שעלו ביוקר רב מאוד, וכשלו כמעט גמור של פעולת הסינו-האויירי כלפי יריב אשר נתחפר כדבעי.

נדמה כי הסינו-קוריאנים, אשר הותשו על ידי כשלוך מתקפת-האביב השניה שלהם, הודו אחת ולתמיד כי טקטיקת-המסה שוא הנה בפני עצמת-אש שהופעלה היטב ועמדות שאורגנו כראוי. מעתה נמ-צאת היוזמה בידי האומות-המאוחדות. מיוני 1951 ועד לסוף השנה שוב אין היריב עורך אפילו התקפה אחת שתהא רחבת-ממד באמת. בטרם שיערוך במשך 1952 שתיים או שלוש התקפות כאלה — ימתין, עד שתהיה לו עצמו עצמת-אש שתוכל לעמוד בהשוואה (לפחות — במסגרת מקומית) עם זו של האומות המאוחדות.

היריב בהגנה

מעתה החלו הסינים, לראשונה, מקדישים את כל מאמציהם להגנה. בהשתמשם בריוח-נשימה, אשר ניר-תן להם על ידי המשאיומתן בקאסונג, ביצעו תכנית עצומה של כינון קוים מבוזרים אשר אורגנו לעומק רב.

כך, בגזרתה שלה בלבד, נתקלה דיכויות-הרגלים השניה של ארה"ב באחת מהתקפותיה בשלושה תבצורים* רביי-ממדים:

הרמה 1.179 — טאו-סאן;

הרמה 983 — „הרכס העקוב-דם“
(Bloody Ridge);

הרמה 931 — „רכס שברון הלב“
(Heart-Break Ridge).

בתבצור של טאו-סאן בלבד היה חיל-מצב שעלה על 2500 איש. ביצורי יריב אלה לא נזקקו מעולם

* תבצור — ראוט בלע"ז.

* גלגשיש — גלאסיס, מוגה המקובל בתבצורת לציון המורד המשופע שלפני חומה או סוללת ביצור.

על גדודי חיל-התותחנים שעמדוניהם ערוכות בעמ' קים, כשכלים בני 105 מוצבים במרחקי 10-15 מ' אחד מהשני.

משיוצא גדד רגלים להתקפה הוא מקבל לתמיכה ריכוזי אש רבי-רושם של מרגמות וארטילריה (1000-500 יריות פגז ליום). ניתן לראות את ארטי-לרית היריב מבצעת ירי-גדודי מתואם — דבר שכ' מותו לא נודע בעבר. יחידות בעלי-הברית שבצמדות, מוצב הפיקוד, מוצבי-התצפית, הסוללות, נקודות-האחסון וצומתי-הדרכים זוכים מדי יום לריכוזי-אש. לעתים קרובות נראה הדבר כתגמול, בצורת מהלך-מות-נגד, לריכוזי האש אשר מנחיתה ארטילרית הברית.

עצמת האש הסינר-קוריאנית עוד הוסיפה לגדול במשך כל שנת 1952. החל מן ההתקפה, ב-6 באוק-טובר, על „רכס הסוס הלבן“, קיבל הגדוד הצרפתי, תוך שבוע, 40000 פצצות של מרגמות, ארטילריה ומטילר-קטנות (מהם 15000 — ביום הראשון), על שטח מערכו.

כמובן שלכל אלה משיבים כוחות האר"ם באיזון כלי האש האויבים, באש נגד-סוללתית ובאש האוי-ריה הטקטית. לכל רגימנט-רגלים מחלקה משלו לאיכף-לפי-קול (Counter Fire Platoon), לפי התקן האמריקאי. יחידות איזון אלה מוסרות את חומרי-המודיעין שלהן, ישירות אל הארטילריה-הדיביזיונית, אל הגדודים הארטילריים לסיוע ישיר, אל מרגמות-הרגלים, אל הבקרים הקידמיים (Advanced Controllers), אל רשת הקס"א של סיוע האויר ואל הקתק"ים הסמוכים ביותר למוצביהן.

אולם, אם גם לעתים קרובות זוכות אוירית-הסער והאש הנגד-סוללתית להצלחות הראויות לציון, בהשתיקן סוללה — או אף סוללות אחדות — הרי אין הן מצליחות לחסל לאורך-זמן את אמצעי האש של היריב, כי רק לעתים רחוקות עולה בידן להשי-מיד את כלי-היריה עצמם ואת ציודם. התותחנים הסינר-קוריאניים מביאים במהירות אנשים חדשים במקום הנפגעים, מחליפים את מוצביהם ופוחתים מחדש באש.

כן בונה הוא ביצורים נוספים. בלילה מחדש הוא את אספקתו, מפנה את פצועיו, מביא את תגבורתו ומבצע את ההחלפות התכופות של היחידות המגינות על ידי יחידות רעננות, בעלות עצמת-תקן מלאה. לצורך בנית כל הביצורים האלה נהגים שימוש לחב ביותר בכוחות-עבודה מקומיים, אשר מחייבים אותם להתגייס לכך. מגויסים אלה מאורגנים ביחי-דות פועלים וביחידות סבלים.

עצמת-האש של היריב

מזה זמן רב נהגה תעמולת היריב לבצר את רוח גייסותיו על ידי ההבטחות, על כמיות רבות-רושם של ציוד חדש אשר תובאנה מרוסיה בקרוב ותאפ-שנה ללחום בכוחות הברית תוך שיוון בעצמת-האש. כבר ה„שלב החמישי“, היינו מתקפת-האביב הראשונה, נועד להיות מבצע אשר יסתייע בארטי-לריה ניכרת בטנקים ובמטוסי-סער.

כמידה רבה הפך כיום חלום זה למציאות. ודאי שמטוסי היריב היו עד כה טרודים מדי במשימות לכידת המפציצים האמריקאיים כדי שיוכלו להתמסר לסיוע לגיסות-הקרקע. תפקידם של הטנקים T-34-85 המועטים ושל התותחים הסער-עצמיים 8U 76 אשר עמדו לרשות האויב היה צנוע והגנתי גרידא. אולם במה שנוגע לארטילריה ולמרגמות שונה הנו המצב. מאז ספטמבר 1950 ניתן לציין אצל האויב עליה מחשית בצפיפות המרגמות וכלי-הארטילריה: מרג-מות בנות 50, 60, 81, 82 ו-120 מ"מ; תותחים נגד-טנקים בני 76 מ"מ; תותחים הרריים בני 76 מ"מ; הוביצרים אמריקאיים בני 105 מ"מ ורוסיים בני 122 מ"מ; תותחים-הוביצרים (רוסיים) בני 152 מ"מ. יחידות בעלי-הברית הפועלות בחזית, נקודות-התצ-פית, מטוסי-תצפית, ה„מוסקיטר“, ויחידות-האיזון והטיווח באמצעות הקול והמכ"ם מאפנים במשך היום מוצבי מרגמות וארטילריה חדשים. צילומים של עצמדות-סוללה רבות וסיכומי חקירת-שבויים מעידים

* מטוס התר מעל לעמדות האויב, משתדל להבחין במטרות וקורא ליחידת חיל-האויר, העומדת הכן, לבצע מהלומת אויר.

קראו בחוברת הבאה את מאמרו של קומנרנט מישלה: „שריון ונשק מבקיע-שריון“.